

Nr 809

Av herr **Lundmark m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 119, angående riktlinjer för utbyggande av universitet och högskolor m. m.*

Enligt beslut av 1935 års riksdag bedrives i Umeå utbildning av tandläkare vid ett tandläkarinstitut under ledning av tandläkarhögskolan i Stockholm. Studiegången vid institutet är icke fullständig utan begränsad till undervisning för 40 tandläkarkandidater årligen under tre år, eller under sex terminer, av den femåriga eller tio terminer omfattande utbildningen av svenska tandläkare. Det första och det femte studieåret tillbringar umeåkandidaterna vid tandläkarhögskolan i Stockholm. Undervisningen i Umeå är förlagd dels till en i lasarettets byggnad inrymd högskoleklinik, som övertagit landstingets ansvar för centraltandpoliklinikens verksamhet, dels till en i staden uppbyggd klinik för barntandvård och ortodonti. Erfarenheten från de snart fem år under vilka institutet varit verksamt har bevisat, att detsamma medfört ett högst betydelsefullt uppsving för tandvården i övre Norrland i dess helhet därigenom att möjligheter på så sätt skapats att på betydligt närmare håll än tidigare erhålla den högkvalificerade specialisttandvård som utbildningsanstalten erbjuder.

De studerande vid tandläkarinstitutet i Umeå måste för fullbordandet av sin kliniska utbildning med de avslutande två studieterminerna söka sig tillbaka till tandläkarhögskolan i Stockholm. För de kandidater, som skaffat sig familjebostad eller på annat sätt slagit rot i Umeå, innebär detta kostnader och besvär, som det synes önskvärt att bespara dem. Särskilt stötande ter sig detta förhållande om man beaktar att deras kamrater, medicine kandidater, som studerar vid den tre år yngre medicinska högskolan vid samma landstings lasarett, får kvarstanna för att i Umeå avlägga sin medicine licentiatexamen. En särskild nackdel från synpunkten av önskvärdheten att förbättra rekryteringen till tandläkaryrket i Norrland är att de studerande, som efter tre studieår i Umeå tvingas söka sig till sydligare nejder för att slutföra sina studier, därmed torde förlora ett naturligt incitament till att etablera sig i Norrland.

Enligt vad vi har oss bekant har organisationskommittén för den medicinska högskolan i Umeå enligt givna direktiv nyligen slutfört och för Kungl. Maj:t framlagt resultatet av en utredning, verkställd av dess odontologiska nämnd, angående ombildning av tandläkarinstitutet i Umeå till en tand-

läkarhögskola för fullständig utbildning under de fyra åren mellan tandläkarkandidat- och tandläkarexamen, som fr. o. m. läsåret 1962/63 skulle kunna avläggas i Umeå, principiellt i överensstämmelse med den redan genomförda organisationen för medicinarutbildning därstädes. Vid utbyggnaden beräknas en höjning av de studerandes antal till 60 årligen kunna verkställas; antalet utgör det maximalt möjliga för Umeå oberoende av resultatet från en eventuell utredning om en framtida examination av ett totalt större antal tandläkare i riket. Vi har likaledes erfarit att Västerbottens läns landsting är berett att i anslutning till gällande avtal ombesörja de byggnadsföretag som blir nödvändiga om en sådan utvidgning av tandläkarinstitutets verksamhet skall komma till stånd.

Då riksdagen nu har att taga ställning till viktiga och omfattande utbyggnadsförslag i vad gäller den akademiska undervisningen och den vetenskapliga forskningen i vårt land, anser vi det för tandvårdens förbättrande i övre Norrland, för säkrare rekrytering av tandläkarkåren därstädes, för beredande av mera gynnsamma studievillkor för tandläkarkandidaterna i Umeå samt sist men icke minst för den odontologiska vetenskapen ytterst betydelsefullt, att frågan om utbyggnad av tandläkarinstitutet i Umeå till tandläkarhögskola icke onödigtvis försenas. Den bör enligt vår mening i stället intaga en av de främsta platserna i utbyggnadsprogrammet.

Enligt beslut av 1957 års riksdag har en medicinsk högskola inrättats i Umeå från och med budgetåret 1958/59. Högskolan omfattar propedeutisk och klinisk utbildning, dvs. undervisning i alla de ämnen, som ingår i studierna efter medicine kandidatexamen. Läroanstalten har dimensionerats för en årlig intagning av 40 studerande. Den kliniska undervisningen har redan börjat, och den propedeutiska undervisningen avses skola påbörjas läsåret 1962/63. I den tidigare diskussionen om inrättande av en enbart klinisk utbildningsanstalt i Norrland har det förhållandet, att verksamheten vid en dylik läroanstalt komme att sakna stöd av grundläggande medicinsk forskning på orten, framhållits såsom en allvarlig svaghet. Även om man vid planeringen av den nya medicinska högskolan i Umeå i möjligaste mån sökt kompensera de negativa konsekvenserna av att läroanstalten icke från början byggdes ut till en fullständig medicinsk högskola, är det uppenbart, att avsaknaden av teoretiska institutioner utgör en brist för den nya läroanstalten. Beslutet om inrättande av en ofullständig medicinsk utbildningsanstalt i Umeå har redan givit upphov till svårigheter, sammanhängande framför allt med nödvändigheten för de studerande att under utbildningens gång flytta mellan olika lärosäten, ofta i strid mot sina egna önskningsar, Från såväl utbildnings- som forskningssynpunkt är det nuvarande provisoriet i Umeå inte helt tillfredsställande, och det kan i framtiden leda till betydande svårigheter vid rekryteringen av såväl lärare som studenter. Vi anser därför starka skäl talar för att den medicinska högskolan i Umeå utbygges till en fullständig läroanstalt och att en sådan utbyggnad förverk-

ligas i en första etapp. Härigenom skulle även en fullständig tandläkarutbildning i Umeå möjliggöras.

Under hänvisning till det anförda får vi hemställa,

att riksdagen vid besvarandet av Kungl. Maj:ts proposition nr 119 ville beakta vad ovan anförts.

Stockholm den 3 maj 1960

		<i>Gunnar Lundmark</i>
<i>Harald Kärrlander</i>	<i>Olof W. Wiklund</i>	<i>E. Oskar Åkerström</i>
<i>Sigfrid Jonsson</i>	<i>B. Sundelin</i>	<i>John Eriksson</i> i Bäckmora
<i>Birger Nilsson</i>	<i>Sven Ekström</i> i Iggesund	<i>Einar Asp</i>

Nr 810

Av herr **Gustafson** i Göteborg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 119, angående riklinjer för utbyggande av universitet och högskolor m. m.

(Lika lydande med motion nr 657 i Första kammaren)

Stockholm den 3 maj 1960

		<i>Sven Gustafson</i> i Göteborg
<i>Eric Svenning</i>	<i>Henning Gustafsson</i> i Skellefteå	<i>Carl Östlund</i>
<i>Jean Braconier</i>	<i>Gunnar Larsson</i> i Luttra	<i>Valter Kristenson</i>